

EIA IPPC SEA

Ing. Vladimír Toman
Problémy skleníkových plynů v hutnictví ČR
(str. 2)

RNDr. Jan Prášek
IPPC A MONITORING
(str. 5)

RNDr. Jan Prášek
Stanovení BAT v povolovacím procesu I.
(str. 8)

Ing. Milena Drašťáková
Sdělení k problematice změn v procesu IPPC
(str. 9)

Informační leták k procesu IPPC
(str. 11)

Ministerstvo životního prostředí
Informace o průběhu procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) podle zákona č. 100/2001 Sb. záměru „Sklad vyhořelého jaderného paliva v lokalitě elektrárny Temelín“
(str. 13)

Krátké zprávy
(str. 15)

Problémy skleníkových plynů v hutnictví ČR

Ing. Vladimír Toman

Problematicke oteplování Země a změny klimatu je věnována v poslední době ve většině zemí světa zvýšená pozornost, a to i přes to, že nebyl zcela jasně prokázán dominantní vliv činností člověka na tento proces. V roce 1990 byl přijat tzv. Kjótský protokol, ve kterém se část zemí v čele se státy Evropské unie dohodla na snížení objemu emisí skleníkových plynů do konce roku 2012 o konkrétní hodnoty oproti roku 1990. Pro ČR činí závazek snížení o 8%, tj. ČR by mohla vypouštět v roce 2012 maximálně 174,7 mil. tun skleníkových plynů v ekvivalentu CO_2 . Protokol měl vstoupit v účinnost po podpisu minimálně 55 zeměmi, které současně musí produkovat nejméně 55% emisí CO_2 v roce 1990. Toto bylo po podpisu Ruska splněno a protokol je účinný od 16.2.2005. Protokol nezahrnuje USA, Čínu, Indii, Brazílii a rozvojové země, kteří jsou významnými emitenty CO_2 a jejichž další ekonomický rozvoj je spjat s dalším zvyšováním emisí CO_2 .

Ke skleníkovým plynům náleží:

- CO_2 – oxid uhličitý
- CH_4 – metan
- N_2O – oxid dusný
- HFC_s – částečně fluorované uhlovodíky
- PFC_s – zcela fluorované uhlovodíky
- SF_6 – fluorid sírový

Vzhledem k tomu, že se ve státech EU 15 ne-dařilo snižovat emise CO_2 , rozhodla se EU postavit proces snižování emisí na komerční bázi jako samostatný systém v rámci EU, a to bez ohledu na stav ratifikace Kjótského protokolu – viz. směrnice 2003/87/EC, s omezením pro léta 2005/2007 na emise CO_2 . Postavila tak podniky EU do situace zhoršení jejich konkurenční schopnosti na světovém trhu. Současně nejsou zahrnuty sektory jako doprava, které se samy podílejí cca 20% na těchto emisích.

ČR emitovala v roce 2003 celkem 143,3 mil. tun skleníkových plynů v ekvivalentu CO_2 (tj. o 31,4 mil. tun méně než ukládá cíl na rok 2012), z toho do obchodování zařazené podniky 90,6 mil. tun, z toho sektor hutnictví 13,4 mil. tun, tj. 14,8 % z výskytu.

1. Skleníkové plyny v hutnictví

Hlavním zdrojem emisí CO_2 jsou technologické procesy výroby koksu, surového železa a oceli. Při nich vznikají procesní plyny koksárenský, vysokopeční a konvertorový, které jsou jímány a především ve formě směsného plynu využívány v dalších technologických stupních zpracování oceli (např. k ohřevu vsázky) a jsou také dodávány do podnikových tepláren. Požadavek na jejich nahrazení jinými topnými médii by v důsledku znamenal zvýšení emisí CO_2 z podniků sektoru, protože by sice jejich část byla nahrazena spalováním např. zemního plynu, ale přebytek procesních plynů by se stejně musel volně spalovat. Při výrobě aglomerátu vznikající CO a CO_2 nejsou z technických důvodů (statisíce kubických metrů odpadního plynu hodinově) jímány.

Emise z metalurgických procesů rostou proto absolutně současně s růstem objemu výroby v sektoru, a to i při poklesu měrných emisí na jednotlivé technologie. V současné době je možno konstatovat, že emise z technologií jsou nižší než emise z podnikových tepláren v poměru 0,87:1,0.

Oproti roku 1990 došlo k výraznému snížení emisí CO_2 v sektoru o cca 1/3, a to i přes to, že objem emisí z tepláren výrazně vzrostl v důsledku absolutního zvýšení samozásobení podniků energiemi z vlastní výroby na dvojnásobek. Současně teplárny zvýšily dodávky tepla a energií pro komunální sféru v okolí podniků jako náhradu za rušené kotelny a teplárny.

2. Dosažené výsledky

Základem pro výpočty prováděné ministerstvem se stal i přes protesty všech firem ze všech sektorů průměr dvou nejlepších let z období 1999–2001. V té době hutnictví procházelo největší krizí v devadesátých letech.

Změny výroby k roku 1999 % (1999–2004 skutečnost, 2005–2007 předpoklad pro návrh NAP)

	rok1999	rok2000	rok2001	rok2002	rok2003	rok2004	rok2005E	rok2006E	rok2007E
koks	0,00	2,11	7,59	8,98	9,04	7,92	9,20	9,73	9,73
aglomerát	0,00	6,81	9,89	11,11	7,83	12,66	12,34	20,70	20,81
sur. železo	0,00	14,88	16,11	20,31	29,44	33,88	34,21	46,32	51,84
sur. ocel	0,00	12,11	14,25	17,88	22,99	28,15	28,66	41,10	48,72
válc. mater.	0,00	12,01	18,28	23,47	28,80	26,79	36,44	42,65	47,36

Změny výroby meziroční (% k předchozímu roku) (1999–2004 skutečnost, 2005–2007 předpoklad pro návrh NAP)

	rok1999	rok2000	rok2001	rok2002	rok2003	rok2004	rok2005E	rok2006E	rok2007E
koks	0,00	2,11	5,37	1,32	0,00	- 1,03	1,18	0,49	0,00
aglomerát	0,00	6,81	2,90	1,09	- 2,96	4,49	- 0,30	7,46	0,00
sur. železo	0,00	14,88	1,08	3,62	7,58	3,42	0,26	9,02	3,77
sur. ocel	0,00	12,11	1,91	3,18	4,33	4,19	0,39	9,68	5,39
válc. mater.	0,00	12,01	5,60	4,39	4,32	- 1,57	7,77	4,26	3,43

U řady podniků sektoru je vývoj výroby, potvrzený statistikou za 1. pololetí 2005, výrazně vyšší (meziročně o 30 – 40%). Sektor jako celek především v důsledku omezení výroby, daného generální opravou dvou vysokých pecí (VPO a TŽ), a částečně v důsledku podniků ohlášených omezení výroby pro zachování cenové úrovně hutních výrobků, vykazuje za stejné období roku 2005 výrobu oceli nižší o 13% než v roce 2004.

V průběhu prací na vlastním národním alokačním plánu bylo oponováno celkem 9 návrhů – většinou negativně, protože použité algoritmy nerespektovaly vývoj sektoru a již vůbec ne vývoj jednotlivých podniků. Návrhy NAP byly sice koncipovány po sektorech, ale každý svaz si hlídal společně s podniky objemy povolenek připadající na jednotlivé podniky, jejichž součet tvořil požadavek sektoru. Také v oponentních stanoviscích k návrhům byly podniky, které nedostaly nezbytně nutný objem povolenek, komentovány se žádostí o nápravu.

Objemy povolenek navrhovaných v jednotlivých národních alokačních plánech pro náš sektor nelze srovnávat, protože se v každém návrhu měnil počet a struktura do sektoru zařazených podniků. Zatímco cílový stav je 19 podniků, dalších cca 30 podniků bylo postupně zařazováno a vyřazováno. Přehled oponovaných návrhů NAP (mil. tun)

- 03.06.2004 – MŽP – na celkový objem 91,56, z toho sektor 10,86
 - 18.06.2004 – MŽP – na celkový objem 93,65, z toho sektor 12,62
 - 30.08.2004 – MŽP – na celkový objem 99,45, z toho sektor 15,07
 - 03.09.2004 – MPO – na celkový objem 116,31, z toho sektor 16,35
 - 07.09.2004 – MŽP – na celkový objem 99,77, z toho sektor 16,07
 - 29.09.2004 – MŽP + MPO – na celkový objem 107,66, z toho sektor 16,46 (odešlo do Komise EU)
 - 19.05.2005 – MPO – na celkový objem 97,66, z toho sektor variantně 15,68 nebo 15,82
 - 14.06.2005 – MŽP a MPO – na celkový objem 97,66, z toho sektor variantně 15,47 až 15,74
 - 15.07.2005 – MŽP + MPO – na celkový objem 97,66 mil. hutě variantně na 15,4 až 15,7
- Souběžně s tím byly oponovány návrhy další legislativy vztahující se k problematice obchodování skleníkovými plyny.

Celkový NAP na 107,88 mil. povolenek po sektorech byl postoupen k projednání Komisi EU v říjnu 2004, následně byly zodpovězeny dotazy Komise.

EIA – IPPC – SEA – 2006 č. 1

Rozpis tohoto NAP na podniky byl ze strany MŽP odeslán 19.1.2005 do Bruselu (tak, jak to vyšlo podle vzorce), a následně se s ním mohly seznámit i podniky a svazy.

Tento návrh byl Komisí koncem března 2005 zkrácen na celkový objem povolenek 97,66 mil.; následně došlo k přerozdělení a rozpis na podniky zveřejněn v nařízení vlády č. 315/2005 Sb. (ta-

bulková část). Text celého NAP jako nařízení vlády ještě oficiálně nevyšel.

Z předložených tří variant rozdělení mezi sektory a podniky ze dne 15.7.2005 vláda vybrala variantu, která zvýhodňuje veřejnou energetiku a chemický průmysl, ostatní sektory byly výrazně kráceny.

Podnik	NAP 97,66	Podnik	NAP 97,66
Mittal Steel	6 417 526	Ferromet – Veselí	4 223
VPO	2 535 371	Poldi Hütte*	26 123
TŽ	2 586 483	ČKD K.Hora *	25 780
Vítkovice Steel	464 506	ČKD Chrudim *	640
Vítkovice Stroj.	274 473	ČKD Č. Buděj. *	20 000
JAKL	23 167	Kovobrasiv	4 000
VPFM	79 436	Škoda Kovárny *	8 857
ŽDB*	128 814	Energet. Třinec	1 968 898
ŽĐAS	190 431	Energet. Vítkovice	627 182
SCHV TŽ	<i>vypuštěno</i>	celkem	15 455 479
Ferromet – Hrádek	69 570	% z ČR	15,83

* Podniky, u nichž není naplněn požadavek přidělení nezbytně nutného množství na výrobu.

3. Úkoly na nejbližší období

- Příprava legislativy, především nového národního alokačního plánu pro druhé obchodovací období let 2008 – 2012 a období následující – včetně rozpisu na podniky má být hotovo a předloženo komisi EU ke dni 30.6.2006. Zde je nutno upozornit na to, že budou pro alokaci na podniky již známa verifikovaná data emisí CO₂ za rok 2004 a situace může být pro přidělování “nezbytně nutného objemu” povolenek méně příznivá než byla při přípravě a rozdělení stávajícího NAP
- do 31.3.2006 – první verifikované hlášení o emisích CO₂ za rok 2005
- do 30.4.2006 – odepsání spotřebovaných povolenek za rok 2005 na účtu o OTE
- práce s verifikátory dat ještě v roce 2005, aby proces vlastní verifikace byl splnitelný v termínu stanoveném zákonem. V hutnictví je preferován

výpočet emisí CO₂ na základě hmotnostních bilancí uhlíkonosných surovin a energií oproti variantě měření.

4. Co ještě chybí k zahájení obchodování

- povolení emitovat skleníkové plyny není ještě všem vydáno, přestože žádosti o povolení emitovat byly podány v požadovaném termínu
- na správce registru – OTE – není ještě ze strany MŽP předán seznam s uvedením objemu povolenek pro jednotlivé subjekty – viz. NV 315/2005 ze dne 5.8.2005
- autorizace právnických/fyzických osob pro provádění verifikací hlášení o emisích CO₂ – úkol pro MŽP
- určení účetních standardů, které budou uplatňovány v ČR

5. Základní poučení z tvorby NAP

Pokud diskuse probíhaly na odborné úrovni, byla diskuse věcná a konstruktivní, i když její výsledky někdy neodpovídaly našim představám. To však nutilo hledat další argumenty pro zdůvodnění našich požadavků. Ke konci prací, při přerozdělování objemů na sektory a podniky v rámci sníženého objemu 97,66 mil. získaly větší vliv jiné skutečnosti.

Negativně se projevovalo také to, že již od února 2005 bylo v tisku ze strany velkých podniků ohlašováno snížení objemu výroby oceli na rok 2005 o 10 – 15% – je pak obtížné požadovat zvýšení objemů povolenek pro sektor i jednotlivé takto se prezentující podniky.

Pro úředníky státní správy jsou výsledky jimi vymyšlených vzorců nade vše. Pokud se podnik vymyká tomuto vzorci, tj. jeho produkce roste výrazněji než produkce celého hospodářství a příslušného sektoru, je potrestán přidělením nižšího než nezbytně nutného množství povolenek.

Pokud jsou předkládána fakta o vývoji sektoru za uplynulé období, začnou být v určité fázi projednávání zpochybňována a jsou žádána nová fakta, která by vyhovovala záměrům ministerstev.

6. Přehled základní legislativy pro obchodování skleníkovými plyny (zkrácené názvy)

Legislativa ČR:

- 695/2004 – zákon ustavující schéma obchodování skleníkovými plyny – probíhá novelizace

- 696/2004 – vyhláška MŽP, kterou se stanoví postup zjišťování, vykazování a ověřování emisí skleníkových plynů
- 150/2005 – vyhláška MŽP, kterou se stanoví formulář žádosti o vydání povolení k emisím skleníkových plynů
- 315/2005 – nařízení vlády – NAP – rozdělení objemu povolenek na jednotlivá zařízení

Legislativa EU:

- Kjótský protokol k rámcové úmluvě OSN o změně klimatu
- 2003/87/EC – Směrnice (directive) Evropského parlamentu a Rady z 13.10.2003 ustavující schéma pro obchodování skleníkovými plyny
- Sdělení Komise z 10.11.2003 o návodu při implementaci kritérií dle přílohy III směrnice 2003/87/EC
- 2004/156/EC – rozhodnutí (decision) Komise z 29.1.2004 – guidelines pro monitoring a hlášení o produkci skleníkových plynů
- 280/2004/EC – rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady – propojuje systémy monitoringu podle Kjótského protokolu a podle směrnice 2003/87/EC
- 2004/101/EC – směrnice, kterou se s ohledem na projektové mechanismy Kjótského protokolu mění směrnice 2003/87/EC
- 2216/2004/EC – nařízení (regulation) Komise z 21.12.2004 o standardizovaném a bezpečném systému rejstříků podle směrnice 2003/87/EC a rozhodnutí 280/2004/EC.

*Ing. Vladimír Toman
Hutnictví železa, a.s.*

IPPC A MONITORING

RNDr. Jan Prášek

Zveřejnění BREFu General Principles of Monitoring (2003) naplnilo požadavek EK na zabezpečení výměny informací o nejlepších dostupných technických v oblasti monitorování. Česká verze BREFu byla zpřístupněna na Informačním serveru Ministerstva průmyslu a obchodu (www.ippc.cz) na počátku roku 2004.

Problematika stanovení optimálního rozsahu monitorovacích povinností je jedním z „tradičních problémů“ řešených v rámci povolovacího procesu. Je zjevné, že jednou z příčin je i dosud malé využívání

citovaného, stejně jako ostatních, „horizontálních“ referenčních dokumentů, a to ve všech fázích povolovacího procesu.

Monitorování (monitoring) představuje víceúrovňový a účelový informační systém, který je souhrnem technického vybavení, programového vybavení, dat a obsluhy a který je určený k cílenému sběru, archivaci, údržbě, analýze a vizualizaci informací. Na základě systematického pozorování, měření a analýzy současného stavu sledovaného objektu lze předpovídat jeho vývoj (Prášek 2004).

Měření je množinou operací prováděných za účelem určení kvantitativní veličiny a jeho výsledkem je získání jednotlivých údajů.

Referenční dokument (2003) chápe monitorování jako systematické popisování variant chemických a fyzikálních charakteristik emisí, spotřeby, ekvivalentního parametru nebo technických opatření, založených na opakovaných měřeních nebo pozorováních s přiměřenou frekvencí a v souladu s dokumentovanými a odsouhlasenými postupy, za účelem poskytování informací. Hlavním cílem monitorování je kontrola dodržování emisních limitů, optimalizace technologických procesů a zvyšování kvality řízení. V oblasti integrované prevence a omezování znečištění je monitorování zaměřené také na určení a kvantifikaci výkonu zařízení za účelem ověřování plnění podmínek stanovených v integrovaném povolení. Výsledky monitorování lze rovněž využít k reportingu (např. IRZ), k odhadu výše plateb daní a poplatků, pro potřeby obchodování s emisemi apod. (Maršák a kol. 2004).

Nejpokročilejší a nejefektivnější stádium vývoje činností, jejich provozních metod, technicky a ekonomicky dostupných, charakterizuje nejlepší dostupná technika, která může být chápána z hlediska vědeckého, kdy představuje nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje z hlediska použitých technologií a způsobů jejich provozování, nebo z hlediska praktického, kdy technologie existují v měřítku umožňujícím jejich zavedení v určitém hospodářském odvětví. Zároveň je nutné akceptovat ekonomické hledisko, které hodnotí ekonomicky a technicky přijatelné podmínky s ohledem na očekávané náklady a přínosy a hledisko ekologické, zohledňující účinnost technologií při dosažení vysokého stupně ochrany životního prostředí jako celku.

Výměna informací k nejlepším dostupným technikám probíhá na úrovni členských států EU s cílem vyrovnat nerovnovážný stav technologické úrovně v rámci společenství a podpořit stanovení limitů a používaných postupů. Výsledek výměny informací je publikovaný v referenčních dokumentech (BREF). BREFy jsou pro členské země nezávaznými dokumenty, avšak je doporučováno jejich využití při stanovení nejlepších dostupných technik a z nich vyplývajících požadavků uvedených v integrovaném povolení.

Nové techniky a postupy posunují neustále standard ochrany životního prostředí a umožňují zpřesnění emisních limitů; některé techniky změnou limitů přestávají kritéria nejlepší dostupné techniky splňovat a nevyhovují požadavkům procesu integrovaného povolování. Z nedostupných se stávají nejlepší dostupné techniky plošným zaváděním nových technologií, změnou cen vstupů, poklesem investičních a provozních nákladů apod. Změny a dobu po-

třebnou k zavedení nových nejlepších dostupných technik navrhuje provozovatel zařízení při kontrole (změně) integrovaného povolení. Nové techniky a postupy však také posunují standardy v oblasti monitorování. Kvalita výstupů a interpretace dat tak vytvářejí potřebnou zpětnou vazbu a napomáhají k zabezpečení komplexního přístupu v oblasti ochrany životního prostředí.

Kritéria pro stanovení nejlepší dostupné techniky řeší příloha č. IV Směrnice o IPPC. Jsou zohledněny principy prevence a předběžné „opatrnosti“ a jsou vymezovány konkrétní podmínky pro posuzování technik, které by mohly být označeny jako nejlepší dostupné (BAT) se zřetelem k očekávaným nákladům a přínosům plánovaných opatření. Strategie kontroly a řízení je zaměřena na přímá rizika pro životní prostředí, zejména emise, jejich charakter, množství a účinky. Monitorování je vždy neoddelitelnou součástí takového procesu.

Úvodním krokem při stanovení BAT je zajištění objektivní informace o provozovaných technikách (postupech) s ohledem na definovaná kritéria. Je zřejmé, že dostupnost techniky se snižuje v závislosti na stupni požadované úrovně ochrany životního prostředí. Podle dostupnosti jsou techniky rozdělovány na dostupné a dočasně nedostupné. Emisní limit je zpravidla vztahován k jednotce produkce tak, aby bylo možné postihnout srovnatelné parametry procesu vyjadřující jeho účinek na životní prostředí. BAT by měla vyhovovat všem emisním limitům odvozeným pro jednotlivá kritéria. Techniky, popsané na obecné úrovni procesů a jejich parametrů, jsou zveřejněny v referenčních dokumentech.

Článek 16 Směrnice o IPPC ukládá Evropské komisi povinnost organizovat mezi členskými státy a zainteresovanými průmyslovými odvětvími výměnu informací o BAT a monitorování jejich vývoje. Výsledky výměny informací je Komise povinna každé tři roky zveřejňovat. Účelem systému výměny informací je přenos informací o BAT, a to mezi veřejnou a soukromou sférou a uvnitř veřejné a soukromé sféry na úrovni jednotlivých států a mezi členskými státy. Formálním cílem systému výměny informací je podpora povolovacích úřadů. Výsledek formální výměny informací je postupně zveřejňován pro všechny činnosti v režimu IPPC formou referenčních dokumentů BAT. Obsahují informace o daném odvětví, resp. procesu, používaných postupech s vyčíslením indikátorů jednotlivých kritérií pro BAT, emisních limitech používaných v členských zemích, materiálových tocích a monitoringu. Základem každého BREF je popis BAT. Činnosti, které nejsou charakteristické jen pro dílčí průmyslové odvětví, jsou obsahem horizontálních (průřezových) BREFů.

Systém výměny informací o nejlepších dostupných technikách v ČR vznikl na základě § 27 zákona

o integrované prevenci. Jeho informační základnou je doména www.ippc.cz. Na základě vládního nařízení č. 63/2003 Sb. je zřízeno Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách (FVI) za účelem organizační podpory systému výměny informací. Technické pracovní skupiny (TPS) jsou nedílnou součástí systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách a zřizují je ministerstva v oblasti své působnosti stanovené zákonem. Úkoly TPS jsou definovány v nařízení vlády č. 63/2003 Sb. TPS zajišťují přípravu podkladů pro příslušnou evropskou TWG, sledují vývoj nejlepších dostupných technik v příslušné oblasti v ČR a na úrovni ES nebo mezinárodních organizací. Připravují překlad a odborné korektury překladu příslušného dokumentu ES o nejlepších dostupných technikách, návrh jeho odborného výkladu, komentáře a poskytování informací o vývoji BAT.

Článek 14 Směrnice o IPPC vyzývá členské státy, aby přijaly nezbytná opatření zajišťující dodržování podmínek provozu, stanovených v integrovaných povoleních. Provozovatel je povinen pravidelně informovat povolovací orgán o výsledcích monitorování. Takové informace musí dle článku 15 Směrnice o IPPC příslušné orgány zpřístupnit veřejnosti. Evropská komise přijala referenční dokument o obecných principech monitorování, který představuje základní pracovní materiál pro žadatele o vydání integrovaného povolení, resp. pro provozovatele zařízení podléhajících režimu IPPC při plnění jejich závazků vyplývajících z legislativy a rozhodnutí o vydání integrovaného povolení a zároveň slouží povolovacímu úřadu ke stanovení optimálních podmínek pro monitorování.

Monitorovací systém a jeho cíle musí být zřejmé všem zainteresovaným stranám, včetně veřejnosti. Správným postupem je stanovení cílů a okruhu uživatelů údajů před začátkem monitorování. Získaná data lze vzájemně porovnávat v čase s cílem monitorování za účelem zjištění míry jeho plnění.

Monitorování mohou provádět provozovatelé, smluvní strany jednající jejich jménem a kontrolní orgány. Primární odpovědnost za kvalitu monitoringu nese provozovatel nebo kontrolní orgán. Je běžné, že kontrolní orgán spoléhá na vlastní monitoring provozovatelů a spokojí se s kontrolou podmínek stanovených integrovaným povolením. Prakticky se nerealizují vlastní monitorovací programy, které slouží k nezávislé kontrole. Výhodou vlastního monitoringu je přitom zkušenost provozovatele s vlastními výrobními procesy, odpovědnost za vlastní emise a efektivita z hlediska vynaložených nákladů. Monitoring prováděný kontrolními orgány zvyšuje věrohodnost zveřejňovaných údajů (zejména ve směru k veřejnosti), ale jeho rozsah je omezený s ohledem na množství dostupných finančních prostředků.

Správný postup vychází z určení monitoringu, za který je zodpovědný provozovatel, včetně monitoringu prováděného jeho jménem externím smluvním partnerem. Dále vychází ze stanovení monitoringu, za který je odpovědný povolovací nebo kontrolní orgán. Nutností je specifikace strategie monitorování, požadavků na předkládání zpráv, metod, záruk a specifikace úlohy každého účastníka, zapojeného v procesu monitorování. Důležité je stanovení požadavků na přiměřenou kvalitu výsledků. Součástí správného postupu pro účely plnění emisních limitů je využití standardních metod měření, certifikovaných přístrojů, autorizovaných osob a akreditovaných laboratoří. K vlastnímu monitoringu lze využít, namísto akreditace vlastního systému řízení kvality, při periodické kontrole i externí akreditovanou laboratoř.

Pro monitorování zvolených parametrů lze využít přímých měření, náhradních parametrů, látkových bilancí, kalkulací a emisních faktorů. Při výběru z výše uvedených přístupů je nutné respektovat rovnováhu mezi dostupností metody, její spolehlivostí, mírou jistoty, náklady a environmentálními přínosy. Výběr parametrů monitorování závisí na výrobních procesech, surovinách a chemických látkách používaných v zařízení. Frekvence monitorování parametrů se liší podle potřeb a rizik pro životní prostředí a je závislá na zvoleném přístupu k monitorování.

Různé úrovně environmentálního rizika lze rozlišit a postihnout přiměřeným režimem monitorování. Při určování režimu nebo intenzity monitorování jsou hlavními prvky ovlivňujícími riziko reálných emisí vyšších než emisní limity pravděpodobnost překročení emisních limitů a důsledky překročení emisních limitů. Při odhadování pravděpodobnosti překročení emisního limitu musí být zvažovány aspekty, jako jsou počet zdrojů přispívajících k emisím, stabilita výrobního procesu, pružnost výroby, schopnost provozovatele reagovat na případné havárie, stáří provozovaného zařízení, provozní režim zařízení, výkyvy ve složení emisí apod. Při posuzování důsledků překročení emisních limitů je potřebné vzít v úvahu dobu trvání případné havárie, akutní účinky látky, umístění zařízení, možnost migrace v dílčích složkách životního prostředí a aktuální meteorologické podmínky.

Režim monitorování lze z hlediska rizik překračování emisních limitů stanovit jako intenzivní, kde nestabilita podmínek může vést s vysokou pravděpodobností k překročení emisních limitů. Jeho cílem je určení skutečných emisí v reálném čase. Měření jsou prováděna kontinuálně nebo v hodinovém intervalu. Častý režim monitorování je specifický požadavkem na vysokou přesnost dílčích měření, která se provádějí jednou denně až jednou týdně. Pravidelný režim, s vysokou frekvencí sledování,

je realizovaný tak, aby bylo možné určit zvláštnosti podmínek nebo pokles výkonu zařízení a realizovat nápravná opatření; měření se provádí jedenkrát denně až jedenkrát týdně. Příležitostný režim monitorování je používán tam, kde je hlavním účelem kontrola skutečné úrovně emisí za předpokládaných nebo obvyklých podmínek a měření se provádí jednou měsíčně až jednou ročně.

Pro sledování dodržování emisních limitů a výsledků monitorování je nutné používat dohodnuté jednotky koncentrace, jednotky časově akumulované zátěže, specifické jednotky a emisní faktory, jednotky tepelných účinků, ostatní jednotky emisních hodnot a normalizované jednotky. V integrovaném povolení musí být jednoznačně uvedené jednotky použité ve vztahu k plnění stanovených emisních limitů.

Funkční monitoring je legislativně vynutitelnou součástí integrovaného povolení. Je nutné stanovit srozumitelně, která znečišťující látka má být sledována, proč má být sledována, jak má být sledována, jak často má být sledována, kde, kým, jak a v jakých intervalech má probíhat měření, pomocí jaké techniky, v jakých jednotkách má být uvedeno zjištěné množství nebo koncentrace a kdo bude uživatelem výsledků monitoringu. Vhodné je stanovení náhradního systému monitorování pro případ jeho havárie, a to včetně způsobu záznamu dat. Splnitelnost stanovených emisních limitů, s ohledem na dané způsoby měření a používanou měřící techniku, musí být předmětem diskuse před

uložením závazných podmínek. Chybně stanovený postup nepřináší komplikace jen ve vztahu k podmínkám stanoveným v integrovaném povolení, ale také znehodnocuje řady měření a snižuje jejich praktickou využitelnost.

Obvyklými chybami při stanovování podmínek pro monitorování je podcenění stanovení přiměřené výrobní zátěže, při které probíhá měření, stanovení interpretace dat, podmínek pro údržbu a aktualizaci monitorovacího systému jako celku. Projektování, výstavba a provozování kontrolního systému sledování emisí musí být logickým a srozumitelným procesem s vazbou na definování cílů a představu o využití získaných dat, a to nejen ve směru k environmentálním závěrům.

Použitá literatura:

Maršák, J. a kol.: Příručka pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování. I. díl, Ministerstvo životního prostředí, Praha, 2004, 48 s. ISBN 80-7212-318-1. Prášek, J.: člen autorského kolektivu. Prášek, J.: Obecné principy monitorování. Edice PLANETA, odborný časopis pro životní prostředí, ročník XII, číslo 2/2004, s. 31-33. ISSN 1213-3393 Reference Document on the General Principles of Monitoring. European Commission, July 2003, 111 p.

*RNDr. Jan Prášek
CENIA, česká informační agentura
životního prostředí*

Stanovení BAT v povolovacím procesu I.

RNDr. Jan Prášek

V rámci procesu integrovaného povolování jsou zcela běžné, i když různou měrou, využívány referenční dokumenty (BREFy). Používáme však BREFy správně? Co se rozumí pod pojmy „porovnání s BAT“ a „stanovení BAT“?

Výměna informací k nejlepším dostupným technikám probíhá na úrovni členských států EU s cílem vyrovnání nerovnovážného stavu technologické úrovně v rámci společenství a podpory procesu stanovování limitů a používaných postupů. Výsledek výměny informací je publikovaný v referenčních dokumentech, které jsou pro členské země nezávaznými dokumenty, avšak je doporučováno jejich využití při stanovování nejlepších dostupných technik a z nich vyplývajících požadavků uvedených v integrovaném povolení.

Článek 16 Směrnice o IPPC ukládá Evropské komisi povinnost organizovat mezi členskými státy

a zainteresovanými průmyslovými odvětvími výměnu informací o BAT a monitorování jejich vývoje. Výsledky výměny informací je Komise povinna každé tři roky zveřejňovat. Formálním cílem systému výměny informací je podpora činnosti povolovacích úřadů. BREFy obsahují informace o daném odvětví, resp. procesu, používaných postupech s vyčíslením indikátorů jednotlivých kritérií pro BAT, emisních limitech používaných v členských zemích, materiálových tocích a monitoringu. Základem každého BREF je popis BAT.

Nové techniky a postupy posunují v nekončícím procesu standardy ochrany životního prostředí jako celku a směřují tak k neustálému zpříšňování emisních limitů. Některé techniky změnou limitů přestávají kritéria nejlepší dostupné techniky splňovat a nevyhovují tak požadavkům na ně kladeným

v procesu integrovaného povolování. Z nedostupných se techniky stávají dostupnými plošným zaváděním nových technologií, změnami cen vstupů, poklesem investičních a provozních nákladů apod. Změny a dobu potřebnou k zavedení nových nejlepších dostupných technik navrhuje provozovatel zařízení v žádosti o vydání integrovaného povolení, popř. při kontrole (změně) integrovaného povolení. Kritéria pro stanovení nejlepší dostupné techniky jsou stanovena v příloze č. IV Směrnice o IPPC.

Konstatujeme v souladu se Směrnicí o IPPC, že nejlepší dostupná technika je „nejpokročilejší a neefektivnější stádium vývoje činností, jejich provozních metod, technicky a ekonomicky dostupných“. Nejlepší dostupná technika, chápaná z pohledu vědeckého, představuje nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje z hlediska použitých technologií a způsobu jejich provozování. Z hlediska praktického je pak technologií existující v měřítku umožňujícím její zavedení v určitém hospodářském odvětví, a to při akceptování ekonomického (hodnotí ekonomicky a technicky přijatelné podmínky s ohledem na očekávané náklady a přínosy) a ekologického hlediska (zohledňuje účinnost technologií při dosažení vysokého stupně ochrany životního prostředí jako celku).

V zásadě je potřeba rozlišovat pojmy „porovnání s BAT“ a „stanovení BAT“ v povolovacím procesu. Provádíme-li porovnání s nejlepší dostupnou technikou zveřejněnou v BREFu, je zřejmé, že hodnotíme navrhované řešení ve vztahu k informacím, které jsou o dané technice a postupech známé a při vysoké úrovni řešení obecně používané. Hodnotíme rozdíly mezi námi řešeným případem a postupem zveřejněným v BREFu. Dále pak postupujeme s využitím hodnocení kritérií podle přílohy č. IV zákona č. 76/2002 Sb.

Dalším nutným krokem je zkoumání lokálních vlivů. Je bezpodmínečně nutné získat informace o celkovém využití území, kvalitě (stavu) životního prostředí (viz. kap. 9 vzoru žádosti o vydání integrovaného povolení), bezpečnostních opatřeních a opatřeních proti haváriím. Závěrem komplexně zhodnotíme možné dopady na životní prostředí.

Další nezbytná data jsou vázána na ekonomická kritéria (cena za technologii, zaměstnanost, využití stávající infrastruktury aj.). Následně hodnotíme možné ekonomické dopady. Celkové posouzení je výsledkem revize, vyhodnocení a zvážení specifických odvětvových a lokálních vlivů směřujících ke stanovení optimálního provozování hodnocené technologie.

Jako zásadní se dále jeví hodnocení informací o ochraně zdraví obyvatel, ochraně přírody a krajiny. Je vhodné připomenout, že Česká republika je signatářem mnoha dohod v oblasti společných aktivit evropských států, např. při ochraně Labe (MKOL).

Vlastní stanovení nejlepší dostupné techniky v povolovacím procesu, resp. nejlepšího způsobu provozování dané technologie, je výsledkem přijatelného kompromisu mezi výše uvedeným, tj. možnostmi technologie, stavu životního prostředí širšího zázemí lokality provozu, ekonomických dopadů, zájmů ochrany veřejného zdraví, národních a mezinárodních závazků atd.

Celkové požadavky jak na provozování, tak na kvalitu životního prostředí a ostatní zájmy však neustále rostou. Stejně tak se vyvíjejí technologie. Je zřejmé, že vždy bude určitá disproporce mezi požadavky povolovacího úřadu a možnostmi provozovatele, resp. požadavek na kvalitu životního prostředí v dané lokalitě bude mírně v „předstihu“ před možnostmi provozovatele a jeho zařízení. Jde však o to, aby prostor mezi možnostmi provozovatele a cíli v oblasti ochrany životního prostředí jako celku byl při dodržování složkových zákonů co nejmenší. Jen tak lze zabezpečit naplnění cílů Směrnice o IPPC.

Použitá literatura:

Směrnice 96/61/EC o IPPC

Zákon č. 76/2002 Sb.

Vyhláška č. 554/2002 Sb.

*RNDr. Jan Prášek
CENIA, česká informační agentura
životního prostředí*

Sdělení k problematice změn v procesu IPPC

Ing. Milena Drašťáková

Velmi diskutovanou otázkou v rámci procesu integrovaného povolování je problematika klasifikace změn. Pro přehled uvádíme přehled typů změn, které byly řešeny a námi zaznamenány v rámci

ohlášení změny dle § 16, odst.1, písm. b) zákona č. 76/2002 Sb.

1. Podstatné změny, které vyvolaly změnu výrokové části rozhodnutí o vydání integrovaného povolení:

- a) změny „administrativního charakteru“, které nejsou vyvolané změnou technologií (např. změna rozsahu vydaného integrovaného povolení, „rozdělení“ integrovaného povolení na dva a více podnikatelských subjektů, změna provozního řádu)
- b) změny v kapacitě nebo konstrukci zařízení (např. rozšíření provozu zařízení navýšením kapacity, tj. rozšíření skládky o novou etapu, výměna technologického zařízení za účelem zvýšení jeho výrobní kapacity, komplexní rekonstrukce hal chovu prasat a dostavba nové haly, rozšíření sortimentu výrobků v závislosti na změně vstupních surovin a případná změna složení emisí)
- c) změny vyvolané změnou ve vztahu ke složkovým rozhodnutím, které nejsou jen administrativními změnami – je nutné je posuzovat ve vztahu k provozování celého zařízení (např. zvýšení množství čerpaných vod, povolení k odběru povrchových vod, povolení k vypouštění do povrchových vod, změna emisních limitů)
- d) změny vyvolané změnou složkové legislativy (např. snížení, zvýšení emisních limitů, změna četnosti měření, rozšíření kontinuálního monitoringu spalovny komunálního odpadu, požadavky na nakládání s odpady)

2. Nepodstatné změny, které nevyvolávají změnu výrokové části rozhodnutí o vydání integrovaného povolení:

- a) změny vyvolané aktualizací některého z dokumentů, které jsou součástí integrovaného povolení (např. aktualizace provozního řádu zvláště velkého zdroje znečišťování ovzduší, aktualizace plánu zásad správné zemědělské praxe)
- b) změny typu nepodstatných změn na zařízení mimo rámec přílohy č. 1 zákona č. 76/2002 Sb. nebo v oblasti přímo spojených činností, které nemají zásadní vliv na způsob provozování zařízení (např. stavební úpravy objektu, ve kterém se nachází povolované zařízení, rekonstrukce nebo výměna mostní váhy, přestěhování vážního domku, změna termínu instalace vodoměrů, rozšíření zařízení o dva malé zdroje znečišťování ovzduší)
- c) změna vstupních surovin, která nevyvolá změnu sledovaných emisních parametrů (např. obměna odmašťovacích přípravků, přibližně stejného složení)

- d) realizace nápravných opatření, včetně termínů, vyvolaných jako důsledek integrované kontroly ČIŽP, která nemá vliv na způsob provozování zařízení (např. nápravná opatření vyvolaná porušováním požadavků složkové legislativy)
- e) upuštění od podmínek, které zohledňují jiné zákony nikoliv zákon č. 76/2002 Sb. (např. upuštění od provedení energetického auditu)

Na základě analýzy jednotlivých typů změn navrhuje sjednocení terminologie v oblasti problematiky integrované prevence a omezování znečištění. Používání jednotné a správné terminologie je bezpodmínečně nutné pro zabezpečení správné funkce informačního systému o procesu integrovaného povolování.

1. Podstatné změny, které vždy vyvolají změnové řízení:

- a) změny vyjmenovaného zařízení dle přílohy č. 1 zákona č. 76/2002 Sb. (zařízení uvedené ve vzoru žádosti o vydání integrovaného povolení, kapitola 5.1.1., dle vyhlášky č. 554/2002 Sb. (např. zvýšení kapacity, výměna technologie, zásadní změna z pohledu jednotlivých parametrů BAT pro danou technologii)
- b) změna výrokové části rozhodnutí (např. změna legislativy, změna vstupních surovin, významná změna zařízení uvedených ve vzoru žádosti o vydání integrovaného povolení, kapitola 5.1.2. a 5.1.3., vyhlášky č. 554/2002 Sb.).
- c) podstatné změny v dokumentech nahrazovaných v rámci řízení o vydání integrovaného povolení (např. provozní řády)

2. Nepodstatné změny, které nevyvolají změnové řízení. Závěrem hodnocení změny povolovacím úřadem je konstatování, že zařízení je provozováno v souladu s vydaným integrovaným povolením.

Očekáváme, že výše uvedený text vyvolá širokou diskusi, která napomůže ke stanovení jednoznačné a obecně používané kategorizaci změn v rámci procesu integrovaného povolování.

*Ing. Milena Drašáková
CENIA, česká informační agentura
životního prostředí
Agentura integrované prevence
Kodaňská 10
100 10 Praha 10
milena.drastakova@cenia.cz*

Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC)

cenia

Ministerstvo životního prostředí

CENIA, česká informační agentura
životního prostředí

2005

Kompetentní úřady v IPPC

Ministerstvo životního prostředí

- Vykonává vrchní státní dozor a je ústředním orgánem státní správy podle zákona o integrované prevenci.
- Rozhoduje o žádosti o vydání integrovaného povolení pro zařízení, jehož provoz může významným nepříznivým způsobem ovlivnit životní prostředí jiného státu. Provádí kontrolu u těchto zařízení.
- Rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutí kraje.
- Zabezpečuje ve své působnosti sledování vývoje nejlepších dostupných technik a hodnotí jejich aplikaci.
- Plní úkoly vyplývající ze vztahu k Evropským společenstvím a zabezpečuje účast na jednáních evropských institucí.
- Provádí metodickou činnost v oblasti vymezené zákonem o integrované prevenci.

Krajský úřad (KÚ)

- Rozhoduje o žádosti o vydání integrovaného povolení s výjimkou zařízení, jehož provoz může významně nepříznivě ovlivnit životní prostředí dotčeného státu.
- Provádí kontrolní činnost.
- Ukládá pokuty podle zákona o integrované prevenci.
- Vykonává další pravomoci svěřené zákonem.

Agentura integrované prevence (AIP)

- Zajišťuje odbornou a informační podporu státní správy.
- Zpracovává vyjádření odborně způsobilé osoby (OZO) k žádostem o vydání integrovaného povolení.
- Spolupracuje na kontrole integrovaných povolení s krajskými úřady.
- Podílí se na systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách.
- Podílí se na činnosti technických pracovních skupin a zajišťuje překlady vybraných referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technikách.

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo zemědělství

- Zajišťují sledování nejlepších dostupných technik v určených kategoriích podle přílohy č. 1 k zákonu o integrované prevenci.
- Vyjadřují se v oblasti své působnosti k odvolání nebo rozkladu proti rozhodnutí o žádosti o vydání integrovaného povolení.

Integrated Pollution Prevention and Control

Integrovaná prevence a omezování znečištění

Cíle a přínosy

- Zlepšení kvality životního prostředí.
- Dosažení vyššího stupně ochrany životního prostředí jako celku.
- Prevence vzniku znečištění.
- Zamezení přenosu znečištění z jedné složky životního prostředí do druhé.
- Podpora zohledňování environmentálních hledisek v řízení podniku.
- Snížení administrativní náročnosti pro podniky pomocí integrovaného přístupu k povolením procesům.

Principy

- **Integrace** hodnocení vlivů zařízení a jejich provozu na životní prostředí jako celek a integrace postupů stanovování podmínek integrovaného povolení (IP).
- **Nejlepší dostupná technika** (Best Available Technique – BAT) z hlediska ochrany životního prostředí, technické a ekonomické dostupnosti.
- **Vyjednávání** individuálních podmínek povolení pro jednotlivé provozovatele.
- **Transparentnost** správního řízení při vydávání integrovaného povolení vůči veřejnosti.

BREF – BAT Reference Document

Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách

- Článek 16 odstavec 2 směrnice IPPC ukládá Evropské komisi povinnost organizovat výměnu informací o nejlepších dostupných technikách. K tomuto účelu je na evropské úrovni ustaveno **Fórum pro výměnu informací** (International Exchange Forum – IEF).
- Výsledkem výměny informací na evropské úrovni jsou **Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách** (BREF).
- BREFy mají být zohledňovány při určování BAT a z nich vyplývajících požadavků stanovovaných v rámci povolení.
- **Odvětvové BREFy** jsou zpracovávány pro jednotlivé kategorie zařízení vyjmenované v příloze č.1 zákona č. 76/2002 Sb.
- **Horizontální (průřezové) BREFy** jsou určeny pro využití ve více odvětvích např. při monitoringu.
- **Překlady BREFů** do českého jazyka jsou zveřejňovány na www.ippc.cz. **Originály** zveřejňuje **Evropská kancelář IPPC** (European IPPC Bureau – EIPPCB) v anglickém jazyce na <http://eippcb.jrc.es/>.
- Systém výměny informací o BAT v ČR zastřešuje **Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách**.

Zpracované odvětvové BREFy (k 1. 9. 2005, česky):

- Výroba papíru a celulózy
- Výroba železa a oceli
- Výroba cementu a vápna
- Chloralkalická chemie
- Zpracování železných materiálů
- Výroba a zpracování neželezných materiálů
- Výroba skla
- Výroba textilu
- Rafinerie
- Velkoobjemové organické chemikálie

Zpracované horizontální BREFy (k 1. 9. 2005, česky):

- Chladicí systémy
- Monitoring
- Nakládání s odpadními vodami a odpadními plyny
- Ekonomie a mezosložkové vlivy
- Odstraňování následků těžby

- Council Directive of 24 September 1996 concerning **Integrated Pollution Prevention and Control (96/61/EC)** změněná: – Directive 2003/35/EC of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 providing for **public participation** in respect of the drawing up of certain plans and programmes relating to the environment and amending with regard to public participation and access to justice Council Directives 85/337/EEC and 96/61/EC – Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 2003 establishing a scheme for **greenhouse gas emission** allowance trading within the Community and amending Council directive 96/61/EC
- Commission decision of 17 July 2000 on the implementation of a **European Pollutant Emission Register (EPER)** according to Article 15 of Council Directive 96/61/EC concerning integrated pollution prevention and control (IPPC) (2000/479/EC)

Právní předpisy České republiky

- **Zákon č. 76/2002 Sb.**, o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška č. 554/2002 Sb.**, kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění.
- **Nařízení vlády č. 63/2003 Sb.**, o způsobu a rozsahu zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách.
- **Nařízení vlády č. 368/2003 Sb.**, o integrovaném registru znečišťování, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška č. 572/2004 Sb.**, kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování.

Kontakty

**Ministerstvo životního prostředí,
Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC**
Vršovická 65
Praha 10, 100 10
Tel.: +420 267 122 974
Fax: +420 267 310 443
E-mail: ippc@env.cz
Internet: www.env.cz/ippc

CENIA, česká informační agentura životního prostředí, oddělení Agentura integrované prevence
Kodaňská 10
Praha 10, 100 10
Tel.: +420 267 225 306
Fax: +420 271 742 306
E-mail: sekretariat@cenia.cz
Internet: www.cenia.cz

Internet – informační zdroje o integrované prevenci

Ministerstvo životního prostředí – www.env.cz/ippc
Informace o probíhajících řízeních o vydání integrovaného povolení, kontakty na krajské úřady, seznam OZO, legislativa a další dokumenty.

CENIA – www.cenia.cz
Seznam známých zařízení spadajících pod působnost zákona o integrované prevenci.

Ministerstvo průmyslu a obchodu – www.ippc.cz
Informace o referenčních dokumentech k nejlepším dostupným technikám, kontakty na technické pracovní skupiny.

Státní fond životního prostředí – www.sfzp.cz
Programy na podporu aplikace nejlepších dostupných technik.

Evropská komise, DG-Environment – IPPC
<http://europa.eu.int/comm/environment/ippc/index.htm>

European IPPC Bureau – <http://eippcb.jrc.es>
Evropská kancelář IPPC a centrum evropských technických pracovních skupin.

Základní otázky pro provozovatele

1. Kdo musí mít integrované povolení?

Provozovatel zařízení uvedených v příloze č. 1 zákona č. 76/2002 Sb. (dále jen zákon), a zařízení v příloze č. 1 neuvedených, pokud pro ně provozovatel požádá o vydání integrovaného povolení.

2. Podle jakých kritérií zařízení spadá pod přílohu č. 1 zákona?

Pro jednotlivé kategorie zařízení jsou v příloze č. 1 zákona stanoveny prahové hodnoty kapacit (s výjimkou kategorií 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.5a, 3.2, 4, 6.1a a 6.8).

3. Do kdy je potřeba mít integrované povolení?

- § 42 zákona** – existující zařízení uvedená do provozu před 30.10.2000 včetně, která podala žádost o stavební povolení do 30.10.1999, mají povinnost mít IP do **30.10.2007**.
- § 43 zákona** – zařízení uvedená do provozu v období od 1.11.2000 do 1.1.2003 nebo zařízení, pro která bylo vydáno stavební povolení do 1.1.2003 a která nebyla uvedena do provozu do 1.1.2003 měly mít IP do vstupu ČR do EU.
- Novela § 45 zákona** – zákon č. 521/2002 – zařízení s podanou žádostí o stavební povolení do 31.12.2002, které ale nebylo vydáno před 1.1.2003, mají povinnost mít IP k návrhu na zahájení kolaudačního řízení.
- § 45 zákona** – nová zařízení s žádostí o stavební povolení po 1.1.2003 včetně (i pro rekonstrukci) mají povinnost mít IP před stavebním povolením.

4. Kdo integrované povolení vydává

Povolení vydává krajský úřad nebo MŽP (v případě zařízení s přeshraničním vlivem).

5. Jaké jsou výhody IPPC?

- Přechod od samostatné ochrany jednotlivých složek ŽP k ochraně ŽP jako celku (zabránění přenosu znečištění z jedné složky do druhé).
- Povolení nahradí více rozhodnutí, vyjádření a souhlasů vyžadovaných pro stavební povolení a provoz.

6. Co je dobré vědět před vyplněním žádosti?

- Jaká zařízení provozovatele spadají pod přílohu č. 1 zákona.
- Kdy byla zařízení uvedena do provozu / plánuje-li se rekonstrukce (podstatná změna zařízení).
- Co bude předmětem žádosti o vydání IP kromě zařízení spadajících pod přílohu č. 1.
- Jaká dokumentace je k vyplnění žádosti potřebná a jaká je k dispozici.
- Kde jsou k dispozici potřebné údaje.
- Který úřad bude žádost vyřizovat.
- Časový harmonogram celého procesu.
- Kdo připraví žádost.

7. Proč využít předběžné konzultace s KÚ?

Umožňuje vyjasnění řady otázek týkajících se zejména rozsahu žádosti.

8. Jak provést porovnání zařízení s BAT?

Zjistit zda existuje příslušný odpovědný BREF (referenční materiál k BAT).

EXISTUJE:

- Použít odpovědný BREF.
- Zvážit relevanci horizontálního BREFu (např. chladicí systémy, monitoring, odpadní vody, apod.).
- Zhodnotit hlediska pro stanovení BAT uvedená v příloze č. 3 zákona č. 76/2002 Sb., která nebyla hodnocena v bodě a) a b).
- Použít další relevantní zdroje.

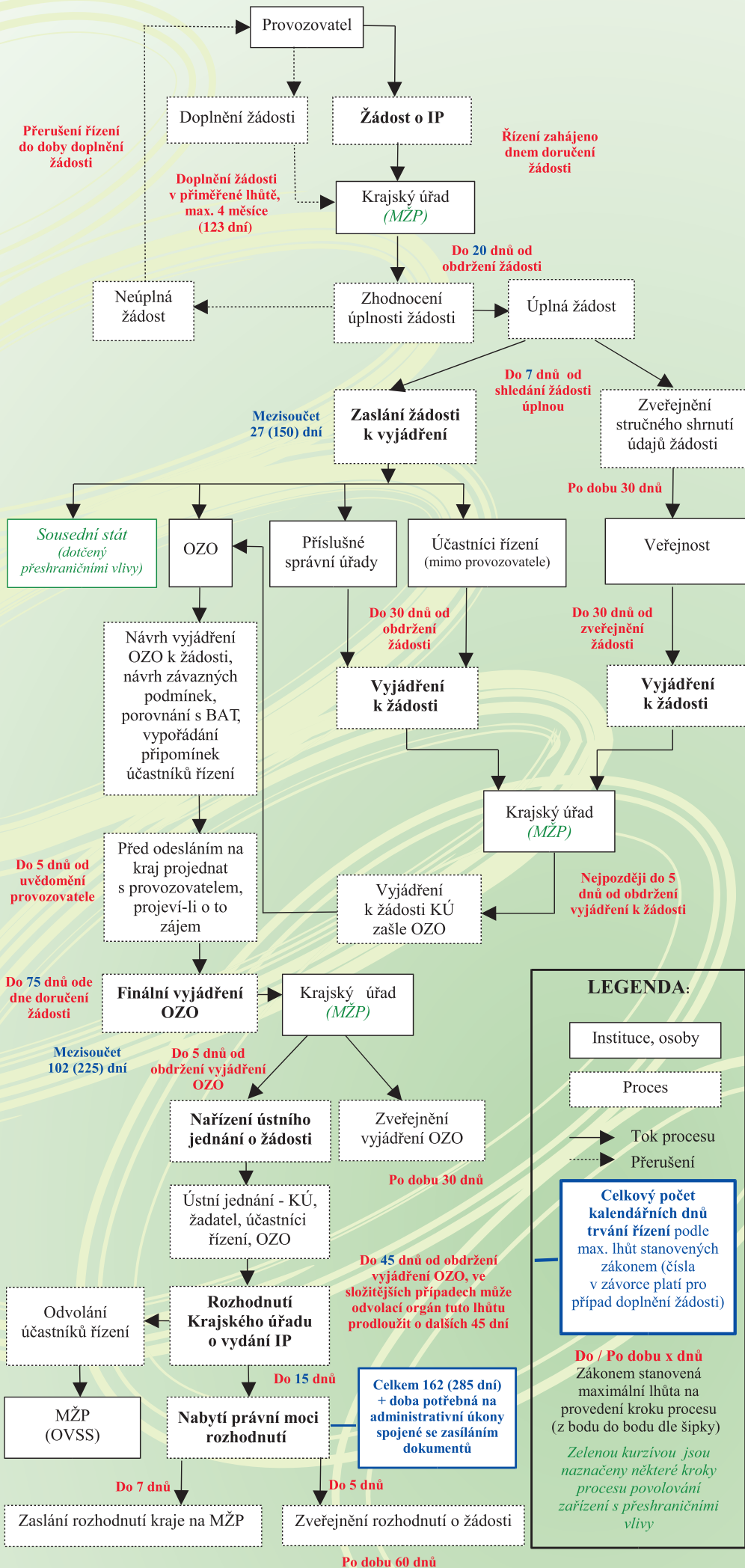
NEEXISTUJE:

- Zvážit relevanci horizontálního BREFu (např. chladicí systémy, monitoring, odpadní vody, apod.).
- Využít informace o technologiích a provozních postupech, které se běžně vyskytují v daném odvětví (např. materiály zpracované svazy, asociacemi a výzkumnými ústavy).
- Tyto informace porovnávat dle hledisek pro stanovení BAT uvedených v příloze č. 3 zákona č. 76/2002 Sb.
- Zhodnotit hlediska pro stanovení BAT uvedená v příloze č. 3 zákona 76/2002 Sb.

Provozovatelé zařízení mohou být zároveň uživateli registrované látky podle § 2 písm. l) zákona č. 76/2002 Sb. V tom případě jsou podle § 22 zákona povinni zjišťovat, vyhodnocovat a MŽP ohlašovat do Integrovaného registru znečišťování (IRZ) látky, jejichž množství v emisích nebo přenosech je shodné nebo vyšší než ohlašovací práh stanovený v nařízení vlády č. 368/2003 Sb.

Kompletní informace k IRZ lze nalézt na www.irz.cz

Postup vydání integrovaného povolení

Informace o průběhu procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) podle zákona č. 100/2001 Sb. záměru „Sklad vyhořelého jaderného paliva v lokalitě elektrárny Temelín“

Ministerstvo životního prostředí
odbor posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC

Jednotlivé fáze procesu EIA:

- 21. 7. 2003 – Oznamovatel záměru (ČEZ, a.s.) předložil MŽP oznámení záměru zpracované podle přílohy č. 3 k zákonu č. 100/2001 Sb.
- 23. 7. 2003 – Na základě oznámení záměru MŽP zahájilo v souladu s § 7 zákona č. 100/2001 Sb. proces EIA rozesláním oznámení dotčeným územně samosprávným celkům a dotčeným správním úřadům k vyjádření. Současně bylo podle § 16 cit. zákona zajištěno zveřejnění informace o oznámení.
- 31. 7. 2003 – O projednávání záměru byla dopisem ministra informována rakouská a německá strana.
- 25. 8. 2003 – Rakouská strana oznámila, že vzhledem k možným negativním vlivům v případě havárie nebo teroristického činu požaduje účast Rakouska v procesu EIA.
- 18. 10. 2003 – MŽP sdělilo rakouské straně, že akceptuje požadavek na mezistátní posuzování záměru.
- 5. 12. 2003 – MŽP vydalo závěr zjišťovacího řízení podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb.
- 26. 7. 2004 – Oznamovatel záměru (ČEZ, a.s.) předložil MŽP dokumentaci vlivů záměru podle § 8 odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb.
- 3. 8. 2004 – Dokumentace byla v souladu s § 8 odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb. rozeslána dotčeným územně samosprávným celkům a dotčeným správním úřadům k vyjádření. V souladu s článkem 4 Espoo úmluvy a § 13 zákona č. 100/2001 Sb. byla dokumentace zaslána také k vyjádření rakouské straně současně s nabídkou uskutečnění konzultací v této věci. Dále bylo podle § 16 cit. zákona zajištěno zveřejnění informace o dokumentaci.
- 9. 8. 2004 – Zveřejnění informace o dokumentaci na úředních deskách obce Temelín a města Týn nad Vltavou (obec s rozšířenou působností).
- 16. 8. 2004 – Zveřejnění informace o dokumentaci na úřední desce Krajského úřadu Jihočeského kraje.
- 18. 8. 2004 – MŽP obdrželo dopis rakouské strany, ve kterém informovala o způsobu zve-

řejnění dokumentace v Rakousku a požádala z důvodu překladu dokumentace do německého jazyka o prodloužení lhůty pro zaslání vyjádření. Rakouská strana přislíbila zaslat své stanovisko spolu se stanovisky veřejnosti nejpozději do konce října 2004.

- MŽP akceptovalo žádost rakouské strany a stanovilo jako konečný termín pro zaslání vyjádření den 31. 10. 2004. O žádosti rakouské strany o prodloužení lhůty pro zaslání vyjádření byl informován oznamovatel záměru, který chápe strategické důvody vstřícnosti MŽP k rakouské straně.
- 27. 8. 2004 – MŽP bylo kontaktováno v souvislosti s tímto procesem EIA telefonicky a prostřednictvím elektronické pošty také německou stranou (Spolkové ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody a jaderné bezpečnosti) s dotazem na konečný termín pro vyjádření, a to v případě, pokud by se Německo chtělo tohoto procesu EIA zúčastnit. Spolkové ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody a jaderné bezpečnosti následně pověřilo Spolkový úřad pro ochranu před radioaktivním zářením, aby požádal o účast v procesu EIA.
- 14. 9. 2004 – MŽP obdrželo prostřednictvím faxu dopis od Spolkového úřadu pro ochranu před radioaktivním zářením s oficiální žádostí o účast v procesu EIA.

V této souvislosti musíme připomenout, že o zahájení procesu EIA byla informována dopisem ministra ze dne 31. 7. 2003 rakouská i německá strana. Na tento dopis však reagovala pouze rakouská strana, která oficiálně požádala o účast v procesu EIA. Vyjádření německé strany MŽP neobdrželo, proto byla dokumentace EIA zaslána k vyjádření pouze do Rakouska. Přes tuto skutečnost MŽP německé straně sdělilo, že k předmětnému záměru je možné se vyjádřit, proces EIA však již není možné prodlužovat, a proto i v případě německé strany je stanoven konečný termín pro vyjádření na den 31. 10. 2004.

- Podle § 8 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb. mohl každý zaslat příslušnému úřadu (MŽP – odbor posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC)

písemné vyjádření k dokumentaci, a to ve lhůtě do 30 dnů od zveřejnění informace o dokumentaci, která v tomto případě v České republice uběhla v souladu s § 16 odst. 4 cit. zákona dne 16. 9. 2004.

- 8. 10. 2004 – MŽP pověřilo zpracováním posudku na dokumentaci EIA doc. Ing. Věru Křížovou, DrSc.
- 29. 10. 2004 – MŽP obdrželo dopis rakouské strany, ve kterém informovala o způsobu zveřejnění dokumentace v Rakousku a jehož součástí jsou vyjádření rakouské strany k dokumentaci EIA. Konkrétně se jedná o vyjádření a námítky Ministerstva zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství Rakouska, spolkových zemí Salzburg, Dolní a Horní Rakousko, včetně velkého množství námitek podepsaných převážně občany Horního Rakouska, jedná se přibližně o 25 000 námitek.
- 1. 11. 2004 – MŽP obdrželo dopis německé strany, ve kterém informovala o způsobu zveřejnění dokumentace v Německu a jehož součástí jsou vyjádření německé strany k dokumentaci EIA. Konkrétně se jedná o vyjádření a námítky Spolkového úřadu pro ochranu před radioaktivním zářením, včetně velkého množství námitek podepsaných občany Německa, jedná se přibližně o 2 500 námitek.
- Několik desítek námitek k dokumentaci EIA bylo z Rakouska a Německa také zasláno přímo na MŽP.
- 26. 1. 2005 – proběhla 1. konzultace s Rakouskou republikou dle § 13 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a článku 5 Espoo úmluvy.
- 6. 4. 2005 – se konala 2. konzultace s Rakouskou republikou dle § 13 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a článku 5 Espoo úmluvy.
- 31. 5. 2005 – byl předložen posudek, který byl dne 1. 6. 2005 rozeslán dotčeným územním samosprávným celkům, dotčeným správním úřadům, rakouské straně a německé straně ke zveřejnění a vyjádření. Informace o posudku byla zveřejněna dne 13. 6. 2005 vyvěšením na úřední desce kraje.
- Dle § 9 odst. 8 zákona č. 100/2001 Sb. je k posudku každý oprávněn zaslat MŽP písemné vyjádření ve lhůtě do 30 dnů ode dne zveřejnění informace o něm, popřípadě se k němu vyjádřit na veřejném projednání. Dle § 12 odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb. může MŽP při mezistátním posuzování prodloužit lhůtu pro vyjádření až o 30 dnů, požádá – li o to dotčený stát. Rakouská i německá strana požádaly o prodloužení lhůty pro vyjádření k posudku a těmto žádostem bylo vyhověno. Lhůta pro vyjádření k posudku byla prodloužena do 11. 8. 2005.
- 12. 7. 2005 – rozeslal příslušný úřad pozvánku na veřejné projednání dotčeným územním samosprávným celkům, dotčeným správním úřadům, rakouské a německé straně ke zveřejnění

- 24. 8. 2005 – se v Divadelním sále Domu kultury Metropol v Českých Budějovicích od 15.00 hodin do 22.45 hodin konalo veřejné projednání záměru.

V souvislosti s organizací VP na českém území uvádíme, že zákonná lhůta pro konání VP skončila dne 7. 8. 2005. Nad rámec zákona byl však termín konání VP posunut až na den 24. 8. 2005, a to zejména z důvodu zajištění dostatečného časového prostoru pro seznámení se veřejnosti s posudkem, dalším důvodem pro posunutí termínu VP byly letní prázdniny a doba dovolených počátkem srpna. Posunutí termínu VP bylo projednáno s oznamovatelem (ČEZ, a.s.), který chápal důvody, které k tomuto kroku vedly a se stanoveným termínem souhlasil. Další změnou při organizaci VP bylo přesunutí místa konání z Týna nad Vltavou, kde se původně konání VP předpokládalo, do Českých Budějovic, a to především z důvodu lepší dopravní dostupnosti pro veřejnost (např. i přímého vlakového spojení s Rakouskem) a z důvodu možnosti zabezpečení většího sálu pro konání VP.

Řízením veřejného projednání byl pověřen Ing. Václav Obluk, osoba s autorizací pro oblast posuzování vlivů na životní prostředí. Celé veřejné projednání bylo vzhledem k mezistátnímu posuzování konsekutivně tlumočeno z češtiny do němčiny a naopak tak, aby se veřejnost dotčených států mohla plnohodnotně zúčastnit.

Veřejného projednání se zúčastnilo cca 250 lidí ze strany veřejnosti, byli přítomni také zástupci rakouské strany (zástupci Spolkového ministerstva zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství, zemských vlád a veřejnost) a německé strany (zástupci Spolkového úřadu pro ochranu před zářením). Veřejného projednání se také zúčastnili zástupci občanských sdružení a iniciativ.

Každý měl na veřejném projednání možnost se vyjádřit, položit dotaz či vznést připomínku. Veřejné projednání bylo ukončeno až ve chvíli, kdy se již žádný další účastník nehlásil ke slovu.

Na veřejném projednání byla diskutována zejména následující témata:

- teroristické útoky, konkrétně cílený pád velkého dopravního letadla,
- specifikace typu obalového souboru,
- havarijní a poruchové stavy skladu vyhořelého jaderného paliva,
- nosnost jeřábu a manipulace s obalovým souborem,
- radiace uvnitř skladu vyhořelého jaderného paliva,
- vztah obyvatel k jaderné elektrárně a plánovanému skladu vyhořelého jaderného paliva a případná adaptace na tyto faktory a
- možnost konání dalšího veřejného projednání na území Rakouska.
- 31. 8. 2005 – byl vyhotoven pověřenou osobou zápis z veřejného projednání
- 20. 9. 2005 – se konala nad rámec zákona 3. konzultace s Rakouskou republikou, po veřejném projednání.

- 5. 10. 2005 – MŽP obdrželo závěrečné rakouské vyjádření, které bezprostředně reagovalo na výsledky poslední konzultace. Rakouská strana v něm shrnula průběh procesu EIA projednávaného záměru, zaujala stanovisko k informacím poskytnutým na konzultacích s oznamovatelem, zpracovatel dokumentace a zpracovatelkou posudku a vznesla požadavek na zahrnutí navržených podmínek stanoviska do návrhu stanoviska. Překlad dopisu byl dne 7. 10. 2005 postoupen zpracovatelce posudku se žádostí o vypořádání připomínek uvedených ve vyjádření, včetně případné úpravy návrhu stanoviska.
- **28. 11. 2005 – bylo vydáno souhlasné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí.** Dle § 10 zákona č. 100/2001 Sb. je stanovisko odborným podkladem pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů. Platnost stanoviska je 2 roky ode dne jeho vydání. Platnost může být na žádost oznamovatele prodloužena o 2 roky, a to i opakovaně, nedošlo-li k podstatným změnám realizace záměru, podmínek v dotčeném území, k novým znalostem souvisejícím s věcným obsahem dokumentace a vývoji nových technologií využitelných v záměru. Tato lhůta se přerušuje, pokud bylo zahájeno navazující řízení podle zvláštních právních předpisů.

Další povinnosti MŽP na základě ustanovení § 13 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí po vydání stanoviska:

- MŽP je povinno zaslat dotčenému státu (Rakousko a SRN) rozhodnutí podle zvláštních práv-

ních předpisů do 15 dnů ode dne jejich obdržení. Tato rozhodnutí jsou správní úřady povinny MŽP na podkladě jeho žádosti zaslat.

Orientační přehled navazujících správních rozhodnutí a povolení, které následují po ukončení procesu EIA:

1. Povolení SÚJB k umístění jaderného zařízení dle úplného znění atomového zákona č. 18/1997 Sb., § 9, odst. 1, písm. a).
2. Územní rozhodnutí o umístění stavby příslušného stavebního úřadu dle stavebního zákona č. 50/1976 Sb. v úplném znění, § 39.
3. Povolení SÚJB k výstavbě jaderného zařízení dle úplného znění atomového zákona č. 18/1997 Sb., § 9, odst. 1, písm. b).
4. Stavební povolení stavby příslušného stavebního úřadu dle stavebního zákona č. 50/1976 Sb. v úplném znění, § 66.
5. Povolení SÚJB k jednotlivým etapám uvádění do provozu jaderného zařízení dle úplného znění atomového zákona č. 18/1997 Sb., § 9, odst. 1, písm. c), (zkušební provoz).
6. Souhlas příslušného stavebního úřadu v dohodě s dotčenými orgány státní správy dle stavebního zákona č. 50/1976 Sb. v úplném znění, § 84 o prozatímním užívání stavby ke zkušebnímu provozu.
7. Povolení SÚJB k provozu jaderného zařízení dle úplného znění atomového zákona č. 18/1997 Sb., § 9, odst. 1, písm. d), (trvalý provoz).
8. Kolaudační rozhodnutí příslušného stavebního úřadu dle stavebního zákona č. 50/1976 Sb. v úplném znění, § 76.

Krátké zprávy:

Ústav urbanismu Fakulty architektury ČVUT v Praze a Katedra biotechnických úprav krajiny Fakulty lesnické a environmentální ČZU v Praze pořádají celostátní konferenci s mezinárodní účastí

„Ochrana krajinného rázu – třináct let zkušeností, úspěchů i omylů“

Termín: 23.–24. 3. 2006

Místo: Praha, Kongresové centrum Masarykovy koleje ČVUT

Veškeré informace o konferenci včetně on-line přihlášky najdete na www.krajinnyrz.cz.

CENIA – provozovatel databáze Systém evidence kontaminovaných míst

Od 1. prosince se CENIA, česká informační agentura životního prostředí stala provozovatelem databáze Systém evidence kontaminovaných míst (SEKM), která je přístupná z adresy <http://sez.cenia.cz>. Tato databáze obsahuje kromě evidence starých záležitostí životního prostředí i důležité archivní databáze skládek, např. databázi uzavřených skládek. Systém evidence kontaminovaných míst sestává z grafické mapové části a části atributové a umožňuje systematicky evidovat údaje ke kontaminovaným místům.

EIA – IPPC – SEA – vydává MŽP ve spolupráci s CENIA, českou informační agenturou životního prostředí.

- Redakce CENIA, Kodaňská 10, 100 10 Praha 10 – Vršovice, tel. 267 22 52 11
- Administrace a objednávky: SEVT a. s., Pekařova 4, 18 106 Praha 8 – Bohnice, 283 0 90 354 (52), fax. 233 543 918, e-mail sevt@sevt.cz, www.sevt.cz • **ISSN – tištěná verze. 1211-7296 • MK ČR E 7678.**
- Předplatné měsíčníku Věstník a Zpravodaj MŽP s čtvrtletníkem EIA • IPPC • SEA pro rok 2006 je 750,- Kč.
- Sazba: Litostudio.cz. Tisk PeMa. Otištěné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanovisko MŽP.